

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015

1. Wstęp

Definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa zdrowie jako „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko jako brak choroby lub zniedołężnienia”. Analogicznie zatem, zdrowie psychiczne to nie tylko brak chorób psychicznych, ale także ogólne dobre samopoczucie osoby, stan, w którym jest ona świadoma swego potencjału, umie radzić sobie ze stresem, potrafi efektywnie pracować oraz jest w stanie funkcjonować w społeczeństwie.

Dynamika wzrostu liczby osób cierpiących na różnego typu dolegliwości psychiczne jest na tyle znacząca, iż problematyka zdrowia psychicznego znalazła się w centrum uwagi Światowej Organizacji Zdrowia, organów Unii Europejskiej oraz organów administracji publicznej w Polsce.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.), ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej, samorządowej i instytucje do tego powołane. W działaniach z tego zakresu mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin oraz osoby fizyczne i prawne. Ochrona zdrowia psychicznego obejmuje następujące zadania:

- 1) promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Prowadzenie działań w tych obszarach w sposób zgodny z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego , Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128) należy do zadań własnych samorządów gmin, powiatów i województw, NFZ oraz właściwych ministrów.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi jest wykonywana w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, zwłaszcza psychiatrycznej opieki zdrowotnej – w formie pomocy doraźnej, ambulatoryjnej, dziennej szpitalnej i środowiskowej oraz w domach pomocy społecznej.

Niniejszy dokument został opracowany zgodnie z dyspozycją zawartą w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego przez zespół powołany uchwałą Nr 20/22/2011 Zarządu Powiatu w Wąbrzeźnie z dnia 19 maja 2011 r.

2. Diagnoza obszaru objętego programem:

Zgodnie z art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, osoba z zaburzeniami psychicznymi to:

- 1) osoba chora psychicznie (wykazująca zaburzenia psychotyczne) ;
- 2) osoba upośledzona umysłowo;
- 3) osoba wykazująca inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Podstawowym wskaźnikiem stanu zdrowia psychicznego jest rozpowszechnianie zaburzeń psychicznych, rejestrowanych w placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej. W latach 1990 – 2007 wskaźnik ten w skali kraju sukcesywnie wzrastał i ulegał nieznacznemu wyhamowaniu w okresie 2005 – 2007 , co jednak nie oznacza, że nastąpiła poprawa w tym zakresie. Ciągłemu, wzrostowi ulegał i ulega nadal wskaźnik leczonych z powodu uzależnień (od alkoholu, substancji psychoaktywnych). Co istotne, notuje się tu zarówno wzrost zapadalności oraz wzrost rozpowszechniania zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu, zwłaszcza w najmłodszej grupie wiekowej do 29 r. ż.

Zarówno w opiece ambulatoryjnej, jak i całodobowej, znaczącą większość pacjentów stanowią mieszkańcy miast; więcej leczy się mężczyzn niż kobiet (większa liczba leczonych mężczyzn z powodu uzależnień). Przeważająca grupa pacjentów to osoby w wieku 30-64 lat. Wg danych resortu zdrowia, w woj. kujawsko - pomorskim w 2009 r. pod opieką poradni zdrowia psychicznego było 81 669 osób, o prawie 2% więcej niż w dwóch poprzednich latach. Z powodu zaburzeń psychicznych leczonych było 80 868 osób; 23,6% to leczeni po raz pierwszy. Wskaźnik wszystkich leczonych z powodu tych zaburzeń wyniósł 381 na 10 tys. ludności województwa.

W poradniach terapii uzależnień od alkoholu w 2009 r. leczyło się 9 851 osób (o 8,5% więcej niż w 2008 r. i o 28,1 % więcej niż w 2007 r.). W poradniach terapii uzależnień od środków psychoaktywnych leczyły się 1 062 osoby (o 0,2% mniej niż w 2008 r.). Wskaźnik leczonych osób w placówkach psychiatrycznych całodobowych w woj. kujawsko – pomorskim w 2008 r. wyniósł 44,2 na 10 tys. mieszkańców i był nieznacznie niższy niż w 2007 r. (44,4). Wyższe wskaźniki hospitalizacji zanotowano wśród mężczyzn (57,5) niż kobiet (32,0) . Wśród leczonych dominowali mieszkańcy miast – 45,9 na 10 tys. (wieś – 37,7). Najwyższe wskaźniki zanotowano wśród leczonych z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu (14,1 leczonych na 10 tys. ludności), schizofrenii (8,2 leczonych), organicznych zaburzeń psychicznych (6,1) oraz zaburzeń afektywnych (5,1).

3. Opieka psychiatryczna w województwie i powiecie

Wg stanu na 31.12.2009 r. na terenie województwa funkcjonowały 84 poradnie zdrowia psychicznego – publiczne i niepubliczne (dla dorosłych, dzieci i młodzieży, leczenia nerwic, psychogeriatryczne i psychologiczne). Zatrudnieni w nich specjaliści (lekarze, psychologowie, terapeuci, pracownicy socjalni) udzielili łącznie 324 034 porad, o 2,2 % więcej niż w 2008 r. , w tym 295 031 porad udzielono w placówkach leczenia uzależnień.

Spośród 84 w/w poradni, 29 – udzielało pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Wyszczególnienie	Ogółem		Z tego:			
			Poradnie zdrowia psychicznego		Poradnie leczenia uzależnień	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Liczba placówek (przychodni lub poradni) czynnych – stan w dniu 31.12 z tego :	97	113	73	84	24	29
Placówki publiczne	45	43	33	32	12	11
Placówki niepubliczne i praktyki lekarskie	52	70	40	52	12	18
Ogółem liczba wszystkich porad	578395	619065	317091	324034	261304	295031
Skierowania do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych	2642	3315	1927	2705	715	610

W ramach psychiatrycznej stacjonarnej opieki zdrowotnej w województwie kujawsko – pomorskim funkcjonowały prowadzone przez samorząd województwa 2 szpitale publiczne psychiatryczne (Toruń, Świecie) i 1 publiczny ośrodek leczenia odwykowego (Toruń), dysponujące na koniec 2009 r. łącznie 773 łózkami. Leczone w nich 8 667 osób, o 232 mniej niż w 2008 r.

Ponadto w 2009 r. na terenie województwa funkcjonowały 3 zakłady (oddziały opiekuńczo – lecznicze psychiatryczne (Toruń, Lipno, Aleksandrów), w tym 1 niepubliczny, z 275 miejscami, w których leczono 327 osób (więcej niż w 2008 r. o 77 osób).

Osoby potrzebujące pomocy i opieki psychiatrycznej z terenu powiatu wąbrzeskiego, mogą korzystać ze wsparcia w zakresie ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej, którą świadczą 3 zakłady opieki zdrowotnej, w ramach, których funkcjonują poradnie zdrowia psychicznego i/lub leczenia uzależnień, tj.:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nowy Szpital w Wąbrzeźnie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MIG-MED” w Wąbrzeźnie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Medycyny Rodzinnej w Wąbrzeźnie

Tabela: Leczeni w 2009 r. w poradniach zdrowia psychicznego funkcjonujących na terenie powiatu wąbrzeskiego:

Wyszczególnienie	Leczeni		W tym, leczeni ogółem w wieku lat				Z kol. 1, leczeni po raz pierwszy		W tym leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku lat			
	ogółem	w tym męszcz.	0-18	19-29	30-64	65 i powyżej	ogółem	w tym męszcz.	0-18	19-29	30-64	65 i powyżej
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem, z zaburzeniami psych. (bez uzależnień)	640	233	16	80	446	98	146	60	2	26	91	27
Ogółem, z powodu używania alkoholu	136	109	4	53	74	5	18	13	1	3	13	1
Ogółem, z powodu używania środków psychoaktywnych	18	10	1	1	15	1	5	2	1	0	3	1

Źródło: dane z zakresu ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej dla powiatu wąbrzeskiego opracowane przez Kujawsko – Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Wydział Zdrowia Kujawsko – Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego, na podstawie sprawozdań MZ- 15.

Tabela: Leczeni w 2010 r. w poradniach zdrowia psychicznego funkcjonujących na terenie powiatu wąbrzeskiego

Wyszczególnienie	Leczeni		W tym, leczeni ogółem w wieku lat				Z kol. 1, leczeni po raz pierwszy		W tym leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku lat			
	ogółem	w tym męszcz.	0-18	19-29	30-64	65 i powyżej	ogółem	w tym męszcz.	0-18	19-29	30-64	65 i powyżej
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem, z zaburzeniami psych. (bez	708	250	6	78	520	104	295	82	6	48	205	36

uzależnień)												
Ogółem, z powodu używania alkoholu	150	113	2	5	141	2	145	109	2	5	136	2
Ogółem, z powodu używania środków psychoaktywnych	19	11	0	6	11	2	14	10	0	6	7	1

Źródło j.w

Wg danych Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Wąbrzeźnie, w 2009 r. w placówkach stacjonarnych i odwykowych na terenie woj. kujawsko – pomorskiego było leczonych 208 mieszkańców naszego powiatu, 70 % z nich pochodziło z miasta i gminy Wąbrzeźno. W tym samym okresie 11 osób leczyło się poza placówkami naszego województwa, z tego 6 w szpitalu w Gnieźnie.

Nazwa placówki	Leczeni ogółem	w tym, leczeni na oddziałach psychiatrycznych							
		Ogółem	Młod.	Detox, alk	Terapii uzależ.alk.	Geriatr.	Dzienny rehab.	Terapii uzależ. od subst. psychoakt.	ZOL
Woj. Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu	145	86	7	33	19				
Woj. Ośrodek Lecznictwa Psychiatrycznego w Toruniu	51	42	4			4	1		
Woj. Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Toruniu	9				6			3 (dzieci i młodzież)	
Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy w Toruniu	1								1
Regionalny Szpital Specjalistyczny w Grudziądzu	2						2		
Razem	208								

Analiza dostępnych danych nasuwa następujące wnioski:

- liczba mieszkańców powiatu leczonych z powodu zaburzeń psychicznych bez uzależnień, jak i z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu lub środków psychoaktywnych – wzrasta;
- zaburzenia psychiczne nie spowodowane uzależnieniami częściej dotyczą kobiet niż mężczyzn, w tej kategorii najczęściej występują:

- ✓ epizody afektywne; - w 2009 r. – 152 osoby, z tego 116 kobiet; w 2010 r. 148 osób, z tego 119 kobiet, przy czym zachorowania i zapadalność najczęstsze są w grupie wiekowej 30-64 r. ż.;
- ✓ zaburzenia nerwicowe związane ze stresem : 2009 r. – 113 osób; z tego 86 kobiet, 2010 r. ; 174 osoby; z tego 138 kobiet; zarówno liczba zachorowań i zapadalność na zachorowania są najczęstsze w grupie wiekowej 30-64 r. ż.
- zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu częściej dotyczą mężczyzn, najczęściej na zaburzenia psychiczne wywołane alkoholem cierpią osoby w wieku 30-64 lat; zwraca uwagę wysoka liczba osób leczonych po raz pierwszy;
- niewielka tendencja wzrostowa występuje w odniesieniu do zaburzeń spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych, przy czym zwraca uwagę fakt wzrostu w 2010 r. liczby osób leczonych w wieku 19-29 lat (2009 r. – 1 os.; 2010 r. – 6 os.) i osób, które po raz pierwszy podjęły leczenie.

Potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi nie ograniczają się tylko do obszaru medycznego, ale rozszerzają się na potrzeby o charakterze :

- 1) rehabilitacyjnym (wsparcie socjalne, edukacja, wsparcie zawodowe, opieka dzienna, opieka długoterminowa, zaspokojenie potrzeb duchowych),
- 2) rodzinnym (wyrabianie umiejętności opieki nad osobą chorą, umacnianie spójności rodziny, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie finansowe, tworzenie sieciowego systemu wsparcia z udziałem rodzin),
- 3) wspólnotowym (pełne uczestnictwo społeczne, unikanie dyskryminacji i stygmatyzacji, przestrzeganie praw człowieka)

Ich zabezpieczeniu służy infrastruktura instytucjonalna – placówki, instytucje i organizacje – działające na rzecz mieszkańców, w tym także na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, udzielające im wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w eliminowaniu osamotnienia, nieporadności i izolacji społecznej w sferze życia codziennego, w dostępie do nauki i pracy.

Jedną z tego typu instytucji jest Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wąbrzeźnie, która zajmuje się poradnictwem, diagnozą i terapią psychologiczno – pedagogiczną i logopedyczną głównie dzieci i młodzieży oraz pomocą w wyborze kształcenia i zawodu. Udziela także pomocy ich rodzicom i nauczycielom w sprawach dotyczących wychowania i kształcenia. Do zadań Poradni należy w szczególności diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych, a także zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży. Poradnia współpracuje z przedszkolami , szkołami i placówkami oświatowymi przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych. W roku szkolnym 2010/2011 wydano łącznie 139 orzeczeń, z tego 77 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym, 5 – dla uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną, 8- dla uczniów z zaburzeniami zachowania oraz 347 opinii. Porady i konsultacje udzielane przez specjalistów dotyczą między innymi pracy z uczniem z zaburzeniami zachowania , depresją, problemami emocjonalnymi.

Wsparcie osób chorujących psychicznie odbywa się w ramach:

- 1) zadań, programów i projektów realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Centrum między innymi organizuje opiekę w rodzinach zastępczych, zapewniając wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, przyznaje pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze lub rodziny zastępcze, realizuje zadania z zakresu przemocy w rodzinie, rehabilitacji osób niepełnosprawnych. W ramach PCPR funkcjonuje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, który realizuje zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Ilość wydanych przez Zespół orzeczeń w 2010 r. ilustruje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem	Z tego		
		Kat. 01-U (upśledz. umysłowo)	Kat. 02-P (choroby psych.)	Kat. 12-C całość. zab. rozwojowe
Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (os. po 16 r. ż.)	1128	13	88	0
Orzeczenie o niepełnosprawności (os. do 16 r. ż.)	306	13	39	2

- a) działalności Domu Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie – którego zadaniem jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, społecznych, edukacyjnych i religijnych, przy uwzględnianiu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. W 2010 r. DPS osiągnął wymagany przepisami standard i uzyskał zezwolenie Wojewody Kujawsko – Pomorskiego na prowadzenie działalności. Dom posiada 75 miejsc i jest domem koedukacyjnym. Przebywają w nim osoby psychicznie chore, którym zapewnia się profesjonalną całodobową opiekę pielęgniarstwa i w miarę potrzeby – konsultacje z lekarzami. Mieszkańcy realizują swoje zainteresowania w wielu formach aktywności indywidualnej lub grupowej, uczestniczą w terapii zajęciowej, imprezach kulturalnych i turystycznych. Korzystają z rehabilitacji,
- b) Warsztatu Terapii Zajęciowej – prowadzonego przez Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski. Jego uczestnikami jest 50 osób niepełnosprawnych ze stopniem niepełnosprawności znacznym lub umiarkowanym z terenu powiatu. Jest to placówka dziennego pobytu, której celem jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. W WTZ działają pracownie:
- stolarska
 - gastronomiczna
 - gospodarcza
 - teatralno - muzyczna
 - terapii mowy
 - edukacji i umiejętności społecznych
 - komputerowo – poligraficzna
 - haftu i tkactwa

- plastyczna
- krawiecka

Podopieczni WTZ korzystają także z muzykoterapii, hipoterapii, dogoterapii, rehabilitacji usprawniającej i treningów ekonomicznych. Uczestniczą w imprezach integracyjnych, turnusach rehabilitacyjnych,

- c) zapewniania mieszkań chronionych – zespół mieszkań chronionych prowadzony jest przez Caritas i funkcjonuje w strukturze Środowiskowego Domu Samopomocy w Bliźnie.

ŚDS w Bliźnie prowadzony jest przez Toruńskie Centrum Caritas. Jest to placówka dziennego pobytu, w której przebywa 25 osób z zaburzeniami psychicznymi. Głównym zadaniem jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności podopiecznych niezbędnych, do możliwie jak najbardziej, samodzielnego życia.

W Domu prowadzone są następujące formy wsparcia:

- trening kulinarny,
- trening budżetowy,
- trening relaksacyjny,
- trening nabywania umiejętności technicznych,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- trening w zakresie wyglądu zewnętrznego i higieny osobistej,
- trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,
- trening farmakologiczny,
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,

- d) poradnictwa specjalistycznego dla osób i ich rodzin, które zapewnia Ośrodek Interwencji Kryzysowej, funkcjonujący obecnie w formie schronienia dla osób dotkniętych przemocą. Zabezpiecza on potrzeby w zakresie poradnictwa socjalnego poprzez działalność zespołów interdyscyplinarnych pomagających w rozwiązywaniu określonych bieżących problemów mieszkańców;

- 2) działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Wąbrzeźnie, który dysponuje środkami PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych i realizuje programy aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych z powiatu wąbrzeskiego.

W rejestrze PUP zewidencjonowanych jest 29 osób z terenu powiatu z zaburzeniami psychicznymi, poszukujących zatrudnienia.

W latach 2010-2011 udział osób z zaburzeniami psychicznymi w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu, organizowanych przez PUP, przedstawiał się następująco:

- a) dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 1 osoba,
- b) staże zawodowe – 1 osoba,

- c) prace interwencyjne – 7 osób,
- d) kursy zawodowe – 7 osób,
- e) roboty publiczne – 1 osoba,
- f) oferty pracy stałej – 2 osoby.

Dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo zapewnia się naukę i zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze, odpowiednio do stopnia upośledzenia. W SOSW w Dębowej Łące w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole przysposabiającej do pracy uczy się łącznie ok. 70 uczniów (z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym), w przeważającej większości zamieszkujących na terenie powiatu wąbrzeskiego. Część z nich - 32 – korzysta z opieki całodobowej, którą zapewnia im internat, funkcjonujący w strukturze Ośrodka. W Ośrodku działa Punkt Pomocy Metodycznej – udzielający wsparcia rodzicom i nauczycielom, pracującym z osobami chorymi, upośledzonymi umysłowo.

Ośrodek posiada bogatą bazę dydaktyczną. Klasopracownie wyposażone są w szereg pomocy, których wykorzystanie umożliwi najpełniejszy rozwój dziecka poprzez maksymalne rozwijanie zaburzonych sfer oraz wyrównywanie i zastępowanie deficytów rozwojowych. Wychowankowie SOSW objęci są opieką pedagogiczną i logopedyczną, uczestniczą w zajęciach rehabilitacji ruchowej, zajęciach rewalidacyjnych. Praca Ośrodka ma na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego, niezależnego funkcjonowania w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym, na miarę ich możliwości psychofizycznych i intelektualnych.

Uczniom z lekkim stopniem upośledzenia, na wniosek rodziców, organizuje się odpowiednio naukę w klasach integracyjnych tworzonych w Zespole Szkół Zawodowych lub kieruje do placówek funkcjonujących w innych powiatach.

Uzupełnieniem oferty wsparcia w zakresie pomocy osobom chorującym psychicznie i ich rodzinom jest działalność organizacji pozarządowej - Wąbrzeskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski.

WSPDST jest organizacją pożytku publicznego, której celem jest pomoc dzieciom specjalnej troski i ich rodzinom w polepszeniu warunków bytowych, podnoszeniu poziomu kultury i oświaty oraz włączenie ich do czynnego życia społecznego. Stowarzyszenie prowadzi zajęcia świetlicowe oraz rehabilitację dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, zespołem Downa, niedowidzących, niedosłyszących, z autyzmem i innymi schorzeniami. Podstawą kierowania na odpowiednie formy rehabilitacji i terapii są wskazania lekarza. Realizując programy współfinansowane przez PFRON Stowarzyszenie swoim działaniem obejmuje teren powiatu wąbrzeskiego i pełni funkcję organu założycielskiego Warsztatu Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywności Zawodowej oraz Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego. Prowadzi także Centrum Informacji Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych. Dla rehabilitacji zawodowej niepełnosprawnych ważne znaczenie ma działalność ZAZ – u, który zatrudniając 20 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, przygotowuje ich w ten sposób do wejścia na otwarty rynek pracy.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego

I. Priorytety promocji zdrowia psychicznego na lata 2011-2015.

1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnych form pomocy i opieki, umożliwiających im życie w środowisku rodzinnym i społecznym.
2. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, poszerzających wiedzę mieszkańców na temat zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zadań profilaktycznych oraz zadań sprzyjających kształtowaniu postaw zrozumienia i akceptacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

II. Adresaci programu.

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców powiatu, a zwłaszcza osób chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo i wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych oraz ich rodzin. Adresatami programu są także osoby i instytucje, które zajmują się promocją i profilaktyką zdrowia psychicznego, a także odpowiadają za zapewnienie potrzebnym właściwych form wsparcia.

III. Koordynator programu.

Koordynatorem programu będzie zespół powołany uchwałą Zarządu Powiatu w Wąbrzeźnie. Zespół będzie także monitorował jego realizację i przygotowywał roczne sprawozdania z wykonania zaplanowanych zadań.

1. Cele główne: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.1 Cele szczegółowe: Upowszechnianie wiedzy nt. zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu

Lp	Zadanie do realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitoringu
1	Ustalenie priorytetów promocji zdrowia psychicznego na obszarze powiatu	Samorząd powiatu	2011 r.	Lista priorytetów
2	Prowadzenie działań promujących zdrowie psychiczne i zapobiegających zaburzeniom psychicznym : a) upowszechnianie informacji o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych do wybranych grup docelowych b) opracowanie i uaktualnienie oferty zajęć w zakresie profilaktyki uzależnień, propagujących wiedzę n.t. zdrowia psychicznego i sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych c) prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do wybranych grup docelowych, kształtujących umiejętność radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu (programy zapobiegające stresowi, rozwojowi nerwicy i depresji) d) utworzenie płaszczyzny informacyjnej dotyczącej problematyki zdrowia psychicznego	Samorząd powiatu, PP-P, pedagodzy szkolni, DPS, organizacje pozarządowe	Realizacja ciągła	Liczba przygotowanych i realizowanych działań , odsetek populacji objętej działaniem Uruchomiona strona internetowa, tablica informacyjna, plakaty, ulotki informacyjne

1. Cele główne: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.2 Cele szczegółowe: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym				
---	--	--	--	--

Lp	Zadanie do realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitoringu
1	Opracowanie programu zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym	PCPR	Do końca grudnia 2011 r.	Przygotowany program
2	Realizacja programu zapobieganiu przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym	Zgodnie z opracowanym programem	ciągła	Odsetek populacji biorącej udział w programie/ rok

1. Cele główne: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.3 Cele szczegółowe: Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Lp	Zadanie do realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitoringu
1	Tworzenie warunków umożliwiających osobom z zaburzeniami psychicznymi uczestnictwo w życiu społecznym poprzez organizację imprez integracyjnych	Samorząd powiatu, PCPR, WSPDST, szkoły, MiPBP, DPS	Realizacja ciągła	-zrealizowane imprezy integracyjne - liczba uczestników/rok
2	Upowszechnianie idei wolontariatu w bieżącej działalności instytucji świadczących pomoc i opiekę na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi	Samorząd powiatu, PCPR, szkoły, DPS	Realizacja ciągła	- liczba zaangażowanych instytucji, osób/rok
3	Zapewnienie uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi warunków i możliwości pobierania nauki zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami	PP-P, szkoły, samorząd powiatu,	Realizacja ciągła	Liczba uczniów z zaburzeniami psychicznymi objęta odpowiednimi formami nauczania, liczba wydanych opinii/rok
4	Zapewnienie nauczycielom pracującym z uczniami z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy poprzez działalność PP-P i Punktu Pomocy Metodycznej w SOSW	PP-P, SOSW	Realizacja ciągła	Ilość nauczycieli, rodziców, którym udzielono wsparcia/rok
5	Przygotowanie i realizowanie programów informacyjno – edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji, przeciwdziałającym dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi	PP-P, szkoły	Realizacja ciągła	- liczba zrealizowanych programów/ rok - liczba uczestników programu/rok

1. Cele główne: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.4 Cele szczegółowe: Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego

Lp	Zadanie do realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitoringu
1	Upowszechnianie informacji o działalności podmiotów świadczących pomoc i poradnictwo osobom oraz ich rodzinom w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu	Samorząd powiatu	Realizacja ciągła	Uaktualniona strona www Powiatu, Poradni PP
2	Rozszerzenie zakresu pomocy udzielanej przez podmioty powołane do pomocy osobom i rodzinom poprzez kontynuację działalności ośrodka interwencji kryzysowej, oferującego poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającemu zdrowiu psychicznemu i działalność PP-P oraz WSPDST	Samorząd powiatu, PCPR, PP-P, org. pozarządowe	Do grudnia 2013 r.	Ilość utworzonych ośrodków

2.Cele główne: ZAPEWNIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI WIELOSTRONNEJ I POWSZECHNIE DOSTĘPNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ ORAZ INNYCH FORM OPIEKI I POMOCY NIEZBĘDNYCH DO ŻYCIA W ŚRODOWISKU RODZINNYM I SPOŁECZNYM
2.1 Cele szczegółowe: Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Lp	Zadanie do realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitoringu
1	Gromadzenie i upowszechnianie informacji o dostępnych mieszkańcom powiatu formach psychiatrycznej, ambulatoryjnej i stacjonarnej opieki zdrowotnej funkcjonujących na obszarze powiatu i województwa	Samorząd powiatu, PP-P	Realizacja ciągła	Liczba placówek dostępnych mieszkańcom – na terenie powiatu, województwa
2	Współpraca z samorządem woj. na rzecz zapewnienia mieszkańcom powiatu dostępu do odpowiednich form psychiatrycznej opieki zdrowotnej	Samorząd powiatu	Realizacja ciągła	Liczba mieszkańców korzystających / rok
3	Współdziałanie z NZOZ Nowy Szpital na rzecz zapewnienia mieszkańcom powiatu optymalnego dostępu do różnych form psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym: • poradni dla dorosłych z zaburz. psychicz. • poradni dla dzieci i młodzieży z zaburz. psychicz. • poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	Samorząd powiatu, NZOZ Nowy Szpital	Realizacja ciągła do grudnia 2013 r.	Liczba placówek, poradni/rok Liczba korzystających/rok

2.Cele główne: ZAPEWNIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI WIELOSTRONNEJ I POWSZECHNIE DOSTĘPNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ ORAZ INNYCH FORM OPIEKI I POMOCY NIEZBĘDNYCH DO ŻYCIA W ŚRODOWISKU RODZINNYM I SPOŁECZNYM

2.2 Cele szczegółowe: Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Lp	Zadanie do realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitoringu
1	Tworzenie warunków dla funkcjonowania sieci instytucji zapewniających osobom z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu i ich rodzinom kompleksową opiekę i pomoc, w tym rozszerzenie działań ośrodka interwencji kryzysowej	PCPR, samorząd powiatu	Realizacja ciągła	Liczba instytucji udzielających wsparcia osobom z zaburz. psychicznymi/rok Liczba osób, którym udzielono wsparcia/rok
2	Zwiększanie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udzielanie samopomocy środowiskowej, pomocy bytowej i innej	DPS, ŚD Blizno, PCPR, WSPDST	Od 01.2012 r.	Wzrost liczby osób korzystających z poszczególnych form wsparcia/rok
3	Wspieranie finansowe samopomocowych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Samorząd powiatu, PCPR,	Realizacja ciągła	Liczba zrealizowanych projektów
4	Zapewnienie ciągłości wsparcia finansowego projektom pozarządowym realizującym takie formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają ciągłego działania	Samorząd powiatu, PCPR, stowarzyszenia	Realizacja ciągła	Liczba projektów wymagających działania ciągłego
5	Dążenie do zwiększenia udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w ogólnych wydatkach PCPR	PCPR	Realizacja ciągła	% udziału wydatków na pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi w ogólnych wydatkach

2.Cele główne: ZAPEWNIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI WIELOSTRONNEJ I POWSZECHNIE DOSTĘPNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ ORAZ INNYCH FORM OPIEKI I POMOCY NIEZBĘDNYCH DO ŻYCIA W ŚRODOWISKU RODZINNYM I SPOŁECZNYM

2.3 Cele szczegółowe: Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

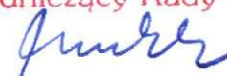
Lp	Zadanie do realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitoringu
1	Identyfikacja potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie aktywizacji zawodowej. Współpraca w tym zakresie z MOPS, GOPS, Centrum Integracji i Aktywizacji Zawodowej	PUP	Realizacja ciągła	Lista osób wymagających aktywizacji zawodowej/rok Opracowane Indywidualne Plany Działania
2	Organizacja i prowadzenie form wsparcia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy	PUP, Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR, SZOK	Realizacja ciągła	Ilość przepracowanych warsztatów, szkoleń/ ilość osób korzystających / rok
3	Organizacja kampanii promocyjnych i akcji informacyjnych zachęcających pracodawców do zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi m.in. poprzez wizyty pośredników pracy w zakładach i organizowanie giełd pracy	PUP		Liczba zorganizowanych kampanii, akcji
4	Upowszechnianie i promocja form zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi	PUP		Liczba zatrudnionych/ rok
5	Zwiększenie udziału zagadnień zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności PUP poprzez poprawę jakości oferowanych usług	PUP		-liczba szkoleń przygotowujących pracowników PUP do pracy z osobami z zaburz. psych. -liczba przeszkolonych pracowników/ rok

2.Cele główne: ZAPEWNIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI WIELOSTRONNEJ I POWSZECHNIE DOSTĘPNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ ORAZ INNYCH FORM OPIEKI I POMOCY NIEZBĘDNYCH DO ŻYCIA W ŚRODOWISKU RODZINNYM I SPOŁECZNYM

2.4 Cele szczegółowe : Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy

Lp	Zadanie do realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitoringu
1	Realizacja , koordynowanie i monitoring programu ochrony zdrowia psychicznego	Zespół powołany przez Zarząd Powiatu	Realizacja ciągła	Odsetek populacji objętej programem/rok
2	Upowszechnianie informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Zespół j.w	Realizacja ciągła	Publikacja

Przewodniczący Rady

Adam Puchała